

Ankestyrelsen

NYT

NYT FRA ANKESTYRELSEN NR. 1 JANUAR

2012

	Side
Godt nytår	2
Når arbejdsskader overhales indenom	4
Retssikkerhed, når en borger flyttes til et særligt botilbud uden samtykke	8
Formidlingsprojekt forbedrer kommunernes sagsbehandling	12
De fleste kommuner bruger eget værelse som anbringelsesform	15
Systematik og dokumentation giver overblik og rigtige afgørelser i børnesager	18
Kort Nyt fra Ankestyrelsen	20

Godt nytår

Et af Ankestyrelsens fokuspunkter i 2012 er forbedring af vores vejledning til underinstanserne. Vi vil blandt andet tydeliggøre principafgørelsernes vejledningsværdi, oprette en ny hotline for fagprofessionelle, og sammen med de 5 sociale nævn vil vi etablere et læringsforløb for kommunerne. Desuden vil det familieretlige område fremover blive varetaget af Ankestyrelsen, fordi Familiestyrelsen fra årsskiftet er blevet en del af Ankestyrelsen. Et udfordrende 2012 for Ankestyrelsen.

Af styrelseschef Thorkil Juul, Ankestyrelsen

Velkommen til Familiestyrelsen

Den 1. januar 2012 blev Familiestyrelsen en del af Ankestyrelsen. Familiestyrelsens opgaver flytter til Ankestyrelsen, hvor de løses i den nyoprettede "Familierechtsafdeling"

Familierechtsafdelingen arbejder med det familieretlige område og har en bred vifte af opgaver, herunder sagsbehandling, projekter, lovforberedende arbejde, vejledning af borgere og myndigheder samt ministerbetjening. Familierechtsafdelingen er desuden sekretariat for Adoptionsnævnet.

Forbedring af Principafgørelsernes vejledningsværdi

Principafgørelser er et af de vigtigste redskaber i Ankestyrelsens vejledningsarbejde. Formålet med Principafgørelserne er at fastlægge praksis på landsplan. Principafgørelser er bindende vejledninger, som skal anvendes, når andre myndigheder, herunder kommuner, træffer afgørelser i tilsvarende sager.

Ankestyrelsen er jævnligt i dialog med nogle af de myndigheder, som vi vejleder. Blandt andet har kommuner gjort os opmærksomme på, at de ofte har spørgsmål til rækkevidden af vores principafgørelser. Vi har derfor besluttet at arbejde på at forbedre Principafgørelsernes vejledningsværdi.

Vi vil fremover give mere vejledning om den enkelte Principafgørelses rækkevidde og betydning set i en større sammenhæng. Det betyder blandt andet, at

- Principafgørelsens konkrete betydning skal beskrives tydeligt
- elementerne i skønnet skal fremhæves tydeligt
- der skal være en klar afgrænsning i forhold til andre områder
- relationen til andre områder og Principafgørelser skal beskrives
- det skal fremgå, hvornår ny praksis har virkning fra

Vi håber på denne måde at kunne gøre vores Principafgørelser mere brugbare for de myndigheder, som anvender dem i deres daglige arbejde.

Ny hotline på vej

Ankestyrelsen arbejder også på at forbedre vores vejledning på andre måder. Vi har blandt andet planer om at etablere en ny hotline i første halvår af 2012. Formålet med den nye hotline er at give sagsbehandlere og andre fagprofessionelle mulighed for at stille spørgsmål til Ankestyrelsen via mail og få et hurtigt svar. Vi kan ikke give løsninger på konkrete sager, men vi kan yde en mere tilgængelig vejledning og sparring på baggrund af konkrete problemer.

Vejledning på baggrund af praksisundersøgelser

Ankestyrelsen gennemfører årligt 4-5 praksisundersøgelser, hvor vi foretager stikprøveundersøgelser af kommunale afgørelser og konkret sagsbehandling inden for et bestemt emne på velfærdsområdet. Formålet med praksisundersøgelserne er at give myndighederne, særligt kommunerne, kvalificerede råd og tilbagemeldinger og et grundlag for at udvikle og forbedre kvaliteten af deres fremtidige sagsbehandling og afgørelser.

Planlagt formidlingsaktivitet

Nogle af praksisundersøgelserne danner grundlag for formidlingsaktiviteter. Aktuelt er det planlagt, at Ankestyrelsen, de 5 sociale nævn og departementet i 2012 skal gennemføre et læringsforløb for alle kommuner. Initiativet vil dreje sig om formidling af lovgivning og praksis om bestemmelsen om dækning af merudgifter til personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Læringsforløbet vil tage udgangspunkt i vores praksisundersøgelse fra 2011 om merudgifter til voksne. Efterfølgende vil der i 2013 blive gennemført en opfølgende praksisundersøgelse med henblik på at vurdere, om kommunernes afgørelser er blevet bedre siden den første praksisundersøgelse.

Evaluering af Ankestyrelsens praksisundersøgelser

Vi arbejder løbende med at udvikle både den vejledning, vi giver på baggrund af vores praksisundersøgelser, og vores opfølgning. I efteråret 2011 har Ankestyrelsen gennemført en evaluering af vores egne praksisundersøgelser, som netop er blevet offentliggjort. Formålet med evalueringen er, at afdække kommunernes tilfredshed med og faglige udbytte af Ankestyrelsens praksisundersøgelser og dialogmøder i forlængelse af praksisundersøgelserne.

Med udgangspunkt i evalueringen vil vi i 2012 arbejde videre med vores vejledning og opfølgning efter praksisundersøgelser.

Når arbejdsskader overhales indenom

Som udgangspunkt er ethvert erhvervsevnetab, som indtræder efter en arbejdsskade, en følge af den anerkendte arbejdsskade. Der kan imidlertid forekomme tilfælde, hvor det ikke er muligt at skønne over erhvervsevnetabet, fordi en alvorlig konkurrerende lidelse helt overskygger arbejdsskadens erhvervsmæssige følger. Når det er tilfældet, tilkender myndighederne ikke erstatning. Det slår Ankestyrelsen fast i to nye Principafgørelser.

Af fuldmægtig René Bergfort, Ankestyrelsen

Tilskadekomne skal bevise sit erhvervsevnetab

Når en person har været udsat for en arbejdsskade, skal den tilskadekomne bevise, at skaden har medført et erhvervsevnetab. Dette er et almindeligt bevisretligt udgangspunkt, men er i øvrigt et spørgsmål, som sjældent spiller nogen større rolle ved myndighedernes behandling af sagen. Myndighederne hjælper med at belyse de erhvervsmæssige følger efter arbejdsskaden, f.eks. ved at få udarbejdet speciallægeerklæringer og indhente sociale akter og oplysninger om indkomstforhold fra skattemyndighederne.

Erstatning for tab af erhvervsevne

En arbejdsskade kan nedsætte den tilskadekomnes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Er det tilfældet, kan der efter arbejdsskadesikringsloven tilkendes erstatning for tab af erhvervsevne. Erstatningen beregnes på baggrund af forskellen mellem den tilskadekomnes indtægt før arbejdsskaden og indtægtsmulighederne efter skaden.

Når tingene sættes på spidsen, må udgangspunktet dog fastholdes: Den tilskadekomne skal bevise erhvervsevnetabets eksistens og størrelse, og bærer risikoen for det, hvis det af forskellige grunde ikke er muligt. Dette har Ankestyrelsen tidligere fastslået i Principafgørelse 195-09, som gengiver en dom fra Vestre Landsret.

[Læs Principafgørelse 195-09 >>](#)

Når den erhvervsmæssige fremtid bliver uoverskuelig

Ankestyrelsen har i efteråret 2011 truffet afgørelse i to sager, hvor den tilskadekomne efter arbejdsskaden udviklede en alvorlig konkurrerende lidelse.

Sagerne beskriver situationer, hvor det ikke er muligt at skønne over arbejdsskadens erhvervsmæssige følger, fordi erhvervsevnetabet på afgørelsestidspunktet udelukkende skyldes andre forhold end arbejdsskaden.

Kræftsygdom opstod efter arbejdsskaden

Den ene sag handler om en sæsonansat vej- og parkmand, som i august 2009 blev involveret i et færdselsuheld i forbindelse med sit arbejde. Ved ulykken beskadigede han nakke og lænderyg, og det varige mén blev fastsat til 15 procent.

I foråret 2010 fik han konstateret knoglemarvskræft. På det tidspunkt var han fortsat sygemeldt som følge af arbejdsskaden. Der var ikke igangsat nogen erhvervsmæssig afklaring af arbejdsskadens indflydelse på erhvervsevnen, for eksempel i form af arbejdsprøvning eller opstart på nedsat tid.

Ankestyrelsen vurderede, at han ikke kunne føre bevis for, om og i hvilket omfang arbejdsskaden havde medført et erhvervsevnetab, fordi det var ikke muligt at vurdere, hvilken indflydelse arbejdsskaden havde haft på tilskadekomnes erhvervsevne, før kræftsygdommen brød ud. Det var med andre ord ikke muligt at identificere et erhvervsevnetab, før kræftsygdommen helt ophævede erhvervsevnen.

På det tidspunkt, hvor vi skulle afgøre sagen, måtte vi anse tilskadekomnes erhvervsevnetab for udelukkende at stamme fra hans kræftsygdom, med de typiske symptomer for kræftsygdomme i form af ekstrem træthed, føleforstyrrelser i arme og ben, nedsat koncentrationsevne og hukommelse og andre bivirkninger som følge af den medicinske behandling. Det indgik i vores vurdering, at den årlige indkomst på 240.000 kroner ikke i sig selv indikerede, at der ville være et erhvervsevnetab som følge af arbejdsskaden.

Ankestyrelsen stadfæstede Arbejdsskadestyrelsens afslag på erstatning for tab af erhvervsevne, men samtidig forlængede vi fristen for, at sagen kunne genoptages.

[Læs Principafgørelse 166-11 >>](#)

Hjertesygdom efter arbejdsskaden

Den anden sag handler om en social- og sundhedshjælper, som i januar 2009 i forbindelse med sit arbejde pådrog sig et lændetraume ved et fald. Der blev tilkendt et varigt mén på 12 procent for lænderyggener.

Kvinden blev sygemeldt efter skaden, og i maj 2010 blev hun tilkendt revalidering til sundhedsservicesekretær. Arbejdsskadestyrelsen fastsatte på den baggrund en midlertidig erstatning for tab af erhvervsevne på 25 procent.

Revalideringen skulle begynde i august 2010, men kvinden udviklede i løbet af foråret en hjertelidelse i form af hjertesvigt og vand i lungerne. På grund af hjertelidelsen kunne

hun ikke begynde revalideringen som planlagt, og hun fortsatte på sygedagpenge. Hun fik under forløbet indopereret en pacemaker. Hun meddelte Arbejdsskadestyrelsen, at det på grund af kritisk sygdom var usikkert, om hun ville være i stand til at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

På baggrund af en medicinsk vurdering af hjertelidelsen og oplysningerne om hjertelidelsens indvirkning på kvindens hverdag, vurderede Ankestyrelsen, at fra det tidspunkt, hvor tilskadekomne ikke kunne begynde sin revalidering, måtte erhvervsevnetabet antages udelukkende at skyldes den konkurrerende hjertelidelse.

Ankestyrelsen vurderede derfor, at tilskadekomne ikke havde ret til erstatning for tab af erhvervsevne, da erhvervsevnetabet på afgørelsestidspunktet måtte antages udelukkendes at skyldes hjertelidelsen. Tilskadekomnes tilstand var ifølge sagens oplysninger i bedring, og Arbejdsskadestyrelsen blev derfor bedt om at se på sagen igen med det samme.

[Læs Principafgørelse 167-11 >>](#)

Principafgørelsernes rækkevidde

Principafgørelserne vedrører tilfælde, hvor den tilskadekomnes erhvervsevnetab ikke er endeligt afklaret på det tidspunkt, hvor den konkurrerende lidelse viser sig, og hvor det er uoverskueligt på afgørelsestidspunktet, hvor længe den tilskadekomne vil have en ophævet erhvervsevne som følge af den konkurrerende lidelse.

Det er ikke hensigten, at sager, hvor der er tilkendt endelig erstatning, skal kunne genoptages, fordi der efterfølgende opstår en alvorlig konkurrerende sygdom. I disse tilfælde har erhvervsevnetabet været afklaret, inden den konkurrerende sygdom opstod.

Tilfælde som ikke er omfattet af Principafgørelserne

Midlertidig afbrydelse

Det sker, at revalideringsforløb eller lignende initiativer forsinkes på grund af konkurrerende sygdomme. Selvom forløbet afbrydes, er det ikke nødvendigvis ensbetydende med, at hele erhvervsevnetabet nu udelukkende skyldes den konkurrerende lidelse.

Når et forløb afbrydes af en konkurrerende lidelse, kan det imidlertid forekomme, at erhvervsevnetabet i en periode må siges udelukkende at skyldes den konkurrerende lidelse. I de fleste af disse tilfælde er der en god prognose for, hvor længe afbrydelsen vil vare, for eksempel en helingsperiode efter et brud eller et genoptræningsforløb. I sådanne tilfælde vil en tilkendt erstatning som udgangspunkt fortsætte så længe, afbrydelsen er overskuelig.

Sikkert erhvervsevnetab

Der vil være tilfælde, hvor det står klart, at arbejdsskaden har medført et erhvervsevnetab, uanset om der efterfølgende opstår en konkurrerende lidelse. Det kan for eksempel være tilfældet, når den tilskadekomne før arbejdsskaden havde en høj indtægt, som den tilskadekomne uanset efterfølgende tiltag ikke ville have været i stand til at oppebære længere. Disse sager må afgøres skønsmæssigt.

Retssikkerhed, når en borger flyttes til et særligt botilbud uden samtykke

Kommunerne skal være mere opmærksomme på servicelovens betingelser for flytning af en borger til et særligt botilbud uden samtykke. Det viser en praksisundersøgelse fra Det Sociale Nævn i Statsforvaltningen Syddanmark.

Af fuldmægtig Iben Hansen og fuldmægtig Birgit Nørregaard Buch, Statsforvaltningen Syddanmark

Særlige regler ved flytning af borgere uden samtykke

Serviceloven indeholder særlige regler, der skal sikre svage borgeres retssikkerhed - regler om magtanvendelse.

Kommunerne skal anvende de særlige regler, når de vil flytte en borger til et særligt botilbud, når

- borgeren har en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne og
- ikke er i stand til at give et informeret samtykke

[Læs servicelovens § 129 >>](#)

Undersøgelsens resultat

Nævnet har undersøgt de seneste 90 flytninger til en skærmet enhed/et særligt demensafsnit fra i alt 7 kommuner i Syddanmark og vurderet, om kommunerne har eller burde have overholdt de særlige regler om flytning efter servicelovens § 129 stk.2.

Praksisundersøgelsen viser, at cirka halvdelen af sagerne om flytning er i overensstemmelse med regler og praksis. De øvrige sager er ikke tilstrækkeligt oplyst til at nævnet kan vurdere, om borgeren er i stand til at give samtykke til flytningen, eller om betingelserne for flytning er opfyldte.

Informeret samtykke

Hvis borgeren giver informeret samtykke, skal kommunen ikke anvende de særlige regler. Et informeret samtykke forudsætter, at borgeren er i stand til at forstå konsekvenserne af et samtykke. Et samtykke kan være stiltiende, men et samtykke kan ikke foreligge ved passivitet.

Læs mere om informeret samtykke på side 7 i praksisundersøgelsen >>

Det kan være vanskeligt at afgøre, om borgere, der lider af en betydelig og varigt nedsat funktionsevne, kan give et informeret samtykke. Kommunerne skal foretage en konkret vurdering på baggrund af borgerens psykiske tilstand og kendskabet til borgeren.

Nævnet anbefaler, at det klart fremgår af sagens akter, om kommunen vurderer, at borgeren er i stand til at give samtykke til en flytning, og på hvilket grundlag denne vurdering er sket.

Betingelser for flytning uden samtykke efter servicelovens § 129 stk. 2

Kommunen kan træffe afgørelse om flytning uden samtykke, hvis:

- borgeren lider af en erhvervet mental svækkelse, der er fremadskridende,
- borgeren ikke modsætter sig flytningen, og
- en beskikket værge for borgeren godkender kommunens indstilling til flytning.

Serviceoven § 129, stk. 2

For personer med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke modsætter sig flytning, men som mangler evnen til at give informeret samtykke til en flytning, og hvor den psykiske funktionsnedsættelse er en konsekvens af en erhvervet mental svækkelse, som er fremadskridende, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om optagelse i et bestemt botilbud, hvis kommunalbestyrelsens indstilling tiltrædes af den værge, statsforvaltningen har beskikket, når

- 1) ophold i et botilbud med tilknyttet service er påkrævet for, at den pågældende kan få den nødvendige hjælp, og
- 2) det i det konkrete tilfælde vurderes omsorgsmæssigt at være mest hensigtsmæssigt for den pågældende

Hvis borgeren modsætter sig på tidspunktet for den faktiske flytning, kan flytning ikke ske efter servicelovens § 129 stk. 2. En eventuel flytning skal da ske efter servicelovens § 129 stk. 1.

Det gælder uanset, om borgeren på et tidligere tidspunkt har udtrykt sig positivt i forhold til en påtænkt flytning.

Praksisundersøgelse viser, at borgere i 4 sager har modsat sig flytningen. Cirka 1/3 af sagerne er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at nævnet kunne vurdere, om borgeren har modsat sig flytningen.

Kommunerne skal sørge for, at der ansøges om en værge, hvis borgeren ikke allerede har en værge for så vidt angår personlige forhold.

I de sager, hvor kommunen har truffet afgørelse om flytning efter servicelovens § 129 stk. 2, har en værge godkendt flytningen.

Borgerne får ingen skriftlig afgørelse

Flytning uden samtykke er et alvorligt indgreb i en borgers ret til selvbestemmelse. Kommunerne bør derfor give skriftlig meddelelse om afgørelse om flytning uden samtykke til både den person, som kommunen ønsker at flytte, og til dennes værge. I brevet til borgen og værgen bør det fremgå klart, hvilken afgørelse der er truffet, afgørelsen skal være begrundet, og der skal gives klagevejledning.

Kommunerne har i ingen af sagerne i undersøgelsen truffet en skriftlig afgørelse med klagevejledning.

Få klager og meget lidt praksis

Klage over kommunens afgørelse om flytning efter servicelovens § 129 stk. 2, skal ske til Det Sociale Nævn.

Nævnet modtager stort set ingen klager på dette område, og der er ganske få principafgørelser fra Ankestyrelsen om flytninger uden samtykke efter servicelovens § 129 stk. 2.

Læs mere om Ankestyrelsens principafgørelser på side 31 i praksisundersøgelsen >>

Derfor har det Det Sociale Nævn i Syddanmark ikke alene ønsket at undersøge kommunernes praksis men også at give konkrete anbefalinger til kommunerne om, hvordan de skal behandle sager om flytning af borgere uden samtykke til et særligt botilbud.

Nævnet har udarbejdet en oversigt over fremgangsmåden, som kommunerne kan bruge i den konkrete sagsbehandling.

[Se nævnets oversigt over fremgangsmåden ved flytning uden samtykke på side 3 i praksisundersøgelsen >>](#)

Kommunerne vil have mere fokus på dokumentation

Nævnet indbød de medvirkende kommuner til et dialogmøde om undersøgelsens resultater og anbefalinger.

På mødet gav kommunerne generelt udtryk for, at de er opmærksomme på særlige regler i serviceloven i forbindelse med flytning af borgere med psykisk funktionsnedsættelse. I følge kommunerne er problemet, at de ikke får nedskrevet relevante overvejelser og vurderinger, som derfor ikke altid fremgår af sagen.

Praksisundersøgelsens konklusioner har gjort kommunerne opmærksomme på behovet for at have yderligere fokus på servicelovens regler og dokumentationen i disse sager.

[Læs hele praksisundersøgelsen "Flytning til særligt botilbud" >>](#)

Formidlingsprojekt forbedrer kommunernes sagsbehandling

Kommunernes sagsbehandling på fleksjobområdet er markant forbedret, og kommunerne synes, at vejledningsforløb giver bedre læring end en traditionel praksisundersøgelse. Det har Beskæftigelsesankenævnet i Statsforvaltningen Syddanmark konkluderet i en ny praksisundersøgelse, der var en opfølgning på det formidlingsprojekt, som nævnet gennemførte med kommunerne i efteråret 2010. Formidlingsprojektet tog udgangspunkt i Ankestyrelsens praksisundersøgelse om fleksjob fra foråret 2010.

Af fuldmægtig Jess Storm Madsen og fuldmægtig Irene Jørgensen,
Beskæftigelsesankenævnet, Statsforvaltningen Syddanmark

Undersøgelse af resultaterne af ny metode

Beskæftigelsesankenævnene, de sociale nævn og Ankestyrelsen har pligt til at koordinere, at kommunale afgørelser træffes i overensstemmelse med lovgivningen og til at vejlede om praksis. Nævnene og Ankestyrelsen har i mange år løftet denne opgave ved at gennemføre praksisundersøgelser af udvalgte sager.

I 2010 besluttede Beskæftigelsesankenævnet i Syddanmark i samarbejde med Ankestyrelsen som alternativ til en praksisundersøgelse at lave et formidlingsprojekt om fleksjob.

Nævnet indbød relevante medarbejdere og chefer fra kommunerne i regionen til 5 vejledningsmøder. Her gennemgik nævnet anbefalingerne fra Ankestyrelsens praksisundersøgelse om fleksjob. Fokus var på formidling, læring og tværgående erfaringsudveksling.

Som en del af projektet besluttede nævnet og Ankestyrelsen at nævnet året efter skulle gennemføre en opfølgende praksisundersøgelse for at finde ud af, hvordan kommunernes sagsbehandling havde udviklet sig.

Nævnet supplerede undersøgelsen med et spørgeskema til kommunernes fagchefer om udbyttet af formidlingsprojektet.

Læs Ankestyrelsens praksisundersøgelse fra 2010 om fleksjob og ledighedsydelse på www.ast.dk >>

Forbedring af kommunernes sagsbehandling, men...

Resultatet af praksisundersøgelsen viser en klar forbedring af den formelle del af sagsbehandlingen. Stort set alle sager er tilstrækkeligt oplyste, ligesom der generelt er

lavet nogle gode ressourceprofiler, gode beskrivelser af afklaringsforløb og gode redegørelser.

Det samlede resultat viser dog, at mere end halvdelen af sagerne ville være blevet ændret eller hjemvist, hvis borgeren havde klaget til nævnet over kommunens afgørelse. Den primære årsag er, at kommunen ikke har lavet en tilstrækkelig afklaring af borgerens arbejdsevne. Grundene hertil er flere, fx at:

- der kun er sket en kortvarig afklaring,
- der kun er sket afklaring på borgerens hidtidige arbejdsplads,
- kommunen ikke har forholdt sig kritisk til timetal og effektivitet og
- der ikke har været fokus på, om borgeren kunne vende tilbage til ordinært arbejde.

Vi har også set flere eksempler på sager, hvor borgeren faktisk har arbejdet 20-25 timer under afklaringen, men alligevel har fået bevilget fleksjob.

Kommunerne får stort udbytte af formidlingen

Beskæftigelsesankenævnet har fået mange positive tilbagemeldinger på formidlingsprojektet. Kommunerne har givet udtryk for, at det faglige udbytte har været større end ved en almindelig praksisundersøgelse. Kommunerne peger på, at dialogen indbyrdes mellem kommunerne og med nævnet har været inspirerende. Forløbet tydeliggør også de problematikker, der ligger i behandlingen af fleksjobsager. Derved skærpes fokus på områder, hvor der er grundlag for, at kommunerne forbedrer sagsbehandlingen.

Fagchefernes svar på spørgeskemaet viser også, at mange kommuner har taget en række initiativer for at optimere sagsbehandlingen og ændre arbejdsgange.

Nævnet får ny viden ved formidlingsprojektet

Gennem formidlingsprojektet har vi, over 5 hele dage, haft mulighed for at formidle resultater og anbefalinger fra Ankestyrelsens praksisundersøgelse, og vi har været i direkte dialog med både sagsbehandlere og fagchefer fra samtlige kommuner i regionen.

Det har været meget konstruktive møder, som har givet os en rigtig god mulighed for at få indblik i kommunernes måde at arbejde på. Vi har også fået kommunernes bud på årsagerne til, at afgørelserne ikke altid er i harmoni med lovgivning og praksis.

Dialog mellem kommunerne

Som afslutning på den opfølgende praksisundersøgelse holdt nævnet et dialogmøde med de deltagende kommuner.

Svendborg Kommune, som havde alle sager i undersøgelsen rigtige, har siden Ankestyrelsens praksisundersøgelse om fleksjob fra 2010 haft megen fokus på at

optimere sagsbehandlingen. Vi indbød Svendborg kommune til at præsentere sine tiltag for de andre kommuner under dialogmødet.

På baggrund af kommunernes kommentarer er det nævnets indtryk, at der med den opfølgende praksisundersøgelse er kommet yderligere fokus på, at det er afgørende for at få truffet en rigtig afgørelse om fleksjob, at kommunerne foretager en relevant og fyldestgørende afklaring.

De fleste kommuner bruger eget værelse som anbringelsesform

Stort set alle landets kommuner benytter sig i større eller mindre grad af at anbringe unge med behov for særlig støtte på eget værelse. Halvdelen af de unge under 18 år, som anbringes på eget værelse, bor før anbringelsen hjemme hos forældrene i et konfliktskyldt hjem. De øvrige unge er i forvejen anbragt uden for hjemmet. Kommunerne er positive over for brugen af eget værelse som anbringelsesform. Det viser en velfærdsundersøgelse fra Ankestyrelsen.

Af specialkonsulent Maria Feldfos og fuldmægtig Steen Birkedal, Ankestyrelsen

Flere end 4 ud af 5 kommuner anvender eget værelse

Ankestyrelsen har spurgt alle landets kommuner, i hvilket omfang de benytter eget værelse som anbringelsesform. 86 kommuner havde pr. 1. marts 2011 en eller flere unge under 18 år anbragt på eget værelse, mens 71 kommuner anvendte eget værelse til unge over 18 år som led i efterværnsindsats. I alt boede 1.179 unge på eget værelse, heraf var 682 under 18 år.

Anbringelse på eget værelse

Efter servicelovens § 66, nr. 4 har kommunerne mulighed for at anbringe unge med behov for særlig støtte i eget værelse, kollegier eller kollegielignende opholdssteder.

Fleste anbragte på eget værelse er 17 årige piger

I undersøgelsen har vi anvendt Ankestyrelsens Anbringelsesstatistik til at tegne et billede af den typiske unge, som er anbragt på eget værelse. Statistikken viser, at den typiske unge, som er anbragt på eget værelse, er en pige på 17 år, som:

- ikke har været anbragt umiddelbart før anbringelsen på eget værelse
- selv har henvendt sig til de sociale myndigheder med ønske om at komme væk hjemmefra
- ønsker at komme væk på grund af store konflikter i hjemmet
- er under uddannelse
- anbringes i en ét-værelses lejlighed

Se Ankestyrelsens Anbringelsesstatistik 2010 på www.ast.dk >>

Lejlighed og ungdomsbolig bruges hyppigst

Kommunerne anvender et bredt spektrum af værelsestyper. Omkring halvdelen af kommunerne benytter oftest ungdomsboliger og lejligheder som værelsestyper. Herudover anvendes hybler (defineret som værelse med egne køkkenfaciliteter), værelse i bofællesskaber, lejet værelse i privat bolig og lejet værelse hos tidligere plejefamilie.

Unge på eget værelse kommer fra konfliktfyldte hjem

Flere kommuner oplever en stigning i antal sager, hvor konflikter eller voldsom disharmoni i hjemmet er årsag til, at den unge ikke kan bo hjemme længere.

"Hvis hjemmet er kaotisk, er anbringelse på eget værelse med til at skabe ro omkring den unge. Den unge får mulighed for at koncentrere sig om sit eget - for eksempel studiestart. Ligeledes er det meget svært at arbejde med den unge, hvis konfliktniveauet derhjemme er meget højt." Citat fra kommune i undersøgelsen.

Undersøgelsen bekræfter denne tendens. Resultaterne viser, at 68 procent af de unge anbragt på eget værelse kommer fra konfliktfyldte hjem. Mange kommuner anbringer en ung på eget værelse som led i konflikthåndtering mellem unge og deres familier. I nogle tilfælde er det nok for den unge med en kort "pause" fra familien og hjemmet. En selvstændig bolig kan blandt andet give den unge ro til at koncentrere sig om sine egne udfordringer, uddannelse mv.

Halvdelen er flyttet direkte hjemmefra

Halvdelen af de 682 unge under 18 år, som pr. 1. marts 2011 var anbragt på eget værelse, boede umiddelbart inden anbringelsen hjemme hos deres forældre. Det bekræfter, at årsagen til anbringelse ofte er konfliktfyldte forhold i hjemmet.

Den anden halvdel af de unge var i forvejen anbragt. I de tilfælde sker flytningen til eget værelse ofte som led i et planlagt udviklingsforløb og for at give den unge en glidende overgang til en mere selvstændig voksertilværelse.

Kommunerne supplerer ofte med anden støtte til de unge

At bo på eget værelse stiller store krav til den unges selvstændighed. Stort set alle kommuner sørger altid eller ofte for at tilbyde supplerende støtte til de unge, som er under 18 år. Således svarer 99 procent af kommunerne, at de altid (36 procent) eller ofte (63 procent) tilbyder støtteforanstaltninger. For unge over 18 år i efterværn på eget værelse angiver 94 procent af kommunerne, at de altid (53 procent) eller ofte (41 procent) tilbyder supplerende støtteforanstaltninger.

Den unge får hyppigst tilknyttet en fast kontaktperson. Henholdsvis 78 procent (unge under 18 år) og 84 procent (unge over 18 år) på eget værelse har tilknyttet en fast kontaktperson.

En smidig overgang til en selvstændig tilværelse

Stort set alle kommuner er positive over for brugen af eget værelse. De anser anbringelsesformen for at bidrage til de unges selvstændighed, så overgangen til et liv uden støtte bliver så smidig som muligt. Samtidig er kommunerne opmærksomme på kun at tilbyde denne anbringelsesform til de unge, som de mener, vil kunne profitere af at være på eget værelse.

"Vi overvejer altid eget værelse i 16-17 års alderen for at holde bevægelse i den unges udvikling hen imod, at den unge kan klare sig selv. Det er ikke så god en idé at holde de unge i en beskyttet tilværelse på en døgninstitution, hvis det betyder, at de unge ikke er i stand til at klare sig selv, når de skal videre ud i samfundet. Her hjælper eget værelse med at skabe faste rutiner og relationer i lokalmiljøet, der skal være på plads for den unge i voksertilværelsen". Citat fra en af de medvirkende kommuner.

Undersøgelsens baggrund

Undersøgelsen er gennemført som en landsdækkende spørgeskemaundersøgelse, som er suppleret med kvalitative interviews fra 10 udvalgte kommuner.

Undersøgelsen er udarbejdet af Ankestyrelsen for Socialstyrelsen (tidligere Servicestyrelsen).

Læs undersøgelsen "Brugen af eget værelse som anbringelsesform" på www.ast.dk >>

Systematik og dokumentation giver overblik og rigtige afgørelser i børnesager

Af specialkonsulent Jytte Eline Falk-Lorenzen, Ankestyrelsen

Ankestyrelsens praksisundersøgelse fra 2011 om flytning og hjemgivelse af anbragte unge viste blandt andet, at kommunerne i højere grad skal have fokus på dokumentation og systematik i behandlingen af disse sager. Ankestyrelsen anbefaler derfor blandt andet, at kommunerne dokumenterer væsentlige sagsbehandlingskridt. Øget skriftlighed og dokumentation vil gøre det nemmere for kommunerne at handle rigtigt.

Systematik og dokumentation gavner børn, faglighed og kvalitet

I Ankestyrelsens seneste praksisundersøgelse på børneområdet har vi vurderet 81 sager, hvor 12-17-årige blev flyttet som led i anbringelsen eller blev hjemgivet.

Sagerne handler typisk om unge med mange og forskelligartede problematikker. I mange af sagerne har den unge haft et langvarigt forløb med mange kontakter til kommunale myndigheder, og sagerne stiller derfor store krav til sagsbehandlingen.

I en del af sagerne har vi vurderet, at flytningen eller hjemgivelsen ikke var hensigtsmæssig set ud fra den unges behov. Vi har blandt andet peget på, at kommunerne mangler sammenhæng, kontinuitet og opfølgning i sagerne.

Det er vores vurdering, at en systematisk dokumentation af aktiviteter og beslutninger giver grundlag for at skabe synlighed, gennemsigtighed og overblik for alle involverede parter.

Stor gennemskuelse er vigtigt for at skabe det nødvendige overblik i forhold til styring af sagen. Systematik og dokumentation af overvejelserne i sagen er nødvendig for en sådan gennemskuelse og giver øget faglighed i sagerne.

Til gavn for alle aktører og parter i sagerne

For myndighederne og de professionelle aktører er god og løbende dokumentation en vigtig forudsætning for, at de kan arbejde koordineret med det mål at forbedre indsatsen over for den unge og dennes familie.

Øget gennemsigtighed og overblik i sagerne giver børn, unge og deres familier og netværk øget retssikkerhed og bedre mulighed for at blive inddraget i egen sag.

Det tab af viden om barnet, familie og evt. anbringelsesstedet, som sker ved skift af sagsbehandlere i disse ofte langvarige og komplicerede sager, vil mindskes, når der er en høj grad af dokumentation og systematik i sagerne.

Forudsætninger for at træffe rigtige afgørelse

Kommunerne skal tage højde for den unges situation for at kunne træffe den rigtige og mest hensigtsmæssige afgørelse i forhold til den enkelte unges behov.

For at tage bedst mulig højde for dette er det blandt andet vigtigt, at kommunen får beskrevet:

- Den unges ressourcer og situation
- Hvorfor det er nødvendigt med skift i foranstaltningen
- Forældrenes ressourcer i de sager, hvor den unge hjemgives
- Den unges holdning

Disse beskrivelser og oplysninger skal være let tilgængelige i sagen, så sagsbehandlere eller andre, der skal træffe en afgørelse om den unge, hurtigt kan skabe sig det nødvendige overblik og viden, der kvalificerer en afgørelse.

Gode råd til systematik i sagerne

Det er Ankestyrelsens overordnede vurdering, at det ofte er svært at finde rundt i alle de dokumenter, der indgår i en børnesag. Ofte skriver sagsbehandlerne rigtig meget om barnet og familien, men også flere gange det samme, og konklusionerne fremgår ikke altid klart og tydeligt.

Sager med god systematik og som er overskuelige er blandt andet kendetegnet ved

- at der i fx journalen er dækkende overskrifter
- at målet med fx børnesamtalen er beskrevet
- at konklusionen af børnesamtalen er beskrevet
- at dato for gennemførelse af de enkelte sagsbehandlingsskridt er noteret
- at målet med de konkrete sagsbehandlingsskridt eller den konkrete beslutning er beskrevet

Læs praksisundersøgelsen "Flytning og hjemgivelse af anbragte unge" på www.ast.dk >>

Kort Nyt fra Ankestyrelsen

Ankestyrelsen har fået ny hjemmeside til unge

Ankestyrelsen har lanceret en ny hjemmeside målrettet de børn og unge, som har enten en børnesag eller underretningssag i Ankestyrelsen. Hjemmesiden hedder www.ung-i-ankestyrelsen.dk.

Med Barnets Reform er børn og unge mellem 12-15 år part i egen sag. Alle børn og unge mellem 12-18 år er således part i egen sag. Det skaber et særligt behov for kommunikation til disse unge, og hjemmesiden er en del af en samlet kommunikationsindsats.

Hjemmesiden henvender sig direkte til den unge og kommunikerer med film, billede og tekst. På www.ung-i-ankestyrelsen.dk får den unge svar på alle de spørgsmål, han eller hun naturligt må have. Ligeledes får den unge forklaret en masse juridiske udtryk og begreber.

Der er særligt fokus på det at skulle til ankemøde i Ankestyrelsen, og hvorfor det er så vigtigt, at den unge kommer og fortæller sin historie.

Vi har udviklet www.ung-i-ankestyrelsen.dk i samarbejde med flere relevante organisationer på børne- og ungeområdet.

[Se den nye hjemmeside på www.ung-i-ankestyrelsen.dk >>](http://www.ung-i-ankestyrelsen.dk)

Syv nye borgerpjecer til borgere med en sag i Ankestyrelsen

Når Ankestyrelsen får en klagesag, som vi skal behandle, sender vi borgeren en pjece, hvor de kan læse om deres sags forløb. Ankestyrelsen har gennemført en større revidering af pjecerne. Formålet har været at give borgerne de rette informationer – formuleret i et sprog, borgerne forstår.

Vi har lavet seks nye pjecer på social- og beskæftigelsesområdet og en pjece om arbejdsmiljøsager. Pjecerne er kategoriseret efter, hvilken underinstans sagen kommer fra. På den måde kan vi målrette pjecerne til borgerne og kun have de informationer med, som borgerne har brug for.

For at lette læsningen bruger vi grafiske fremstillinger og piktogrammer til at visualisere sagens forløb.

Vi har haft stor gavn af at inddrage et brugerpanel i projektet, som har givet os kommentarer og forslag til de enkelte pjecer.

Vi lavede allerede i 2011 nye pjecer om arbejdsskadesager og til forældre og børn og unge i børnesager.

[Alle pjecerne kan ses på vores hjemmeside \[www.ast.dk\]\(http://www.ast.dk\) >>](#)

Ankestyrelsen omgjorde færre arbejdsskadesager i 2010

I 2010 omgjorde Ankestyrelsen 26 procent af klagerne over afgørelser, som Arbejdsskadestyrelsen havde truffet. Det viser Ankestyrelsens årsstatistik for afgørelser på arbejdsskadeområdet i 2010. Det er et fald på 4 procent fra 2009.

Faldet ses både inden for de afgørelser, som Ankestyrelsen har ændret og de afgørelser som Ankestyrelsen har hjemvist til Arbejdsskadestyrelsen til fornyet sagsbehandling.

Flere sager er afgjort

I 2010 afgjorde Ankestyrelsen i alt 18.430 afgørelser om arbejdsskader. Det var 1.577 eller 9 procent flere afgjorte sager end i 2009.

Sager om arbejdsulykker udgjorde ca. 2/3 af det samlede antal afgørelser i 2010, mens sager om erhvervssygdomme udgjorde ca. 1/3.

[Læs "Ankestyrelsens afgørelser på arbejdsskadeområdet, Årsstatistik 2010" på \[www.ast.dk\]\(http://www.ast.dk\) >>](#)

Nyeste Principafgørelser

Ankestyrelsen har i januar udsendt Principafgørelser om blandt andet:

- Arbejdsskadesager om psykiske gener
- Supplement til brøkpension
- Vægttab og beskæftigelsesfremmende tilbud

[Læs alle de nyeste principafgørelser på \[www.ast.dk\]\(http://www.ast.dk\) >>](#)